No. 996. **1850.**

DE TIJD.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

1½ C. NOORD-HOLLAND.

Dieu et mon droit.

Deze COURANT verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement vóór 3 maanden is *f* 5,00; voor de buitensteden *f* 6,00; franco door het geheele Rijk.
Brieven, Gelden, enz. FRANCO te adresseren aan het Bureau dezer COURANT.

MAANDAG, 29 JULIJ.

Advertentien van *Zes* regels en daar beneden worden tegen *f* 1,00 geplaatst; meer dan *Zes* regels tegen 15 cents per regel. — Voor alle advertentien wordt bovendien 35 cents zegelregt betaald. Voor groote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

AMSTERDAM, 27 Julij.

De *Ami de la Religion* bevat eene reeks van voortreffelijke artikelen, geschreven door den heer A. Beugnot, en bevattende eene menigte belangrijke wenken en raadgevingen betreffende den staatkundigen en maatschappelijken toestand van Frankrijk. Wij nemen daaruit de volgende zinsneden, op onzen toestand toepasselijk gemaakt, over:

»Het lager onderwijs moet volstrekt ontrukt worden aan den invloed, waaronder het thans lijdt; het moet voor de volksklasse worden herschapen in een zeker middel tot eene godsdienstige en zedelijke verbetering, en niet tot eene verwarde ontwikkeling des verstands. Immers de volksklasse heeft deugden, geduld en zucht tot ijverige pligtsbetrachting noodig, en het behoeft geenszins vervuld te zijn met de dwaze en overtollige wetenschappen, die thans onder het openbaar lager onderwijs begrepen worden.

»Het is meer dan tijd dat de nog levende deelen van het onderwijs doordrongen en bezield worden met de kennis en de beoefening der beginselen eener goede en ware opvoeding; van eene zoodanige die gelijktijdig de eigenschappen van het hart en de gaven van den geest ontwikkelt; eener opvoeding, die voor het hart de bron van zuivere en verhevene gevoelens opent, en die [illegible] kan overwinnen, wier onafhankelijkheid haren val berokkent.

»Het is meer dan tijd dat door de vestiging van vrije lagere en middelbare onderwijs-gestichten, die bestemd zijn om goede voorbeelden te geven en meer en meer den invloed te beperken welke nog lang eigen zal zijn aan een gebrekkig of onvolledig onderwijs stelsel — het is volstrekt noodig dat door de vestiging dier scholen de aanneming van ééne eenige en zelfde gedachte in de godsdienstige en zedelijke bestiering der jeugd worde voorbereid.

»Het is meer dan tijd, eindelijk, dat alle goede en ware burgers, die Nederland bezit, zij die even zoo zeer ijveren voor de zegepraal der godsdienst als voor het heil des vaderlands, dringend worden uitgenoodigd om door hunne pogingen en hunne opofferingen mede te werken tot het welslagen eener onderneming, waarbij wel is waar noch roem noch voordeel te behalen is, doch waardoor integendeel een nut kan gesticht worden, veel te groot om hier op deze wereld zijne belooning te kunnen ontvangen.

»Dat werk is als het werk van missionarissen, tot welks uitvoering men eenigermate dat vurig geloof moet bezitten dat tot aan gene zijde der zeeën vervoert, en dat de grootste gevaren doet trotseren door zoo veel jeugdige harten, die door vurigen godsdienstzin en door de christelijke liefde tot den naaste tot ware helden worden gevormd.

»Laat ons, wel verre van ons aan deze goede zaak te onttrekken en eene onverschilligheid te toonen, die hier misdadig zijn zou, alle gunstige omstandigheden ten nutte aanwenden, waardoor wij de hoop kunnen voeden van veel, of al ware het zelfs slechts een weinig goed te stichten.

»Laat ons, opdat niet één goede wil werkeloos en onvruchtbaar blijve, zoo in de dorpen als in de steden associatien oprigten, die ten doel hebben de bevoegde autoriteiten bij te staan of op te wekken, ten einde 's lands toestand door middel van het onderwijs te verbeteren.

»Laat ons overal, waar zich een klein aantal godvruchtige en liefdadige personen bevindt, inschrijvingen openen, waarin de overvloed van den rijke en het penningske van den behoeftige met eene gelijke erkentelijkheid ontvangen zullen worden.

»Laat ons, met behulp dezer collecten, tot het loskoopen van jeugdige zielen, die in 's vijands magt gevallen zijn, tegenover de openbare scholen, gemeentescholen en gymnasien, pensionaten en vrije scholen oprigten; laat ons goede boeken, en dagbladen van een zuiver journalismus uitgeven en verspreiden; laat ons overal hulp verschaffen aan hen, die in dezen strijd tegen de dwaling nadeel mogten geleden hebben.

»In één woord, laat de bepaalde wil van mede te werken tot de verbetering van het onderwijs, voor hen die niets anders te doen hebben, eene dagelijksche bezigheid, hunne ware functie zijn, en voor hen die met vele werkzaamheden zijn belast, eene edele en aangename ontspanning van hun dagelijkschen arbeid wezen.

»En ziedaar dan eene voortreffelijke loopbaan geopend voor alle burgers, wien het heil huns vaderlands ter harte gaat en die het willen dienen, niet voor zich, maar voor dat vaderland-zelf. Nog nimmer heeft het aan die dienst grooter behoefte gehad dan thans."

Wij kunnen niet nalaten de aandacht onzer lezers te vestigen op een belangrijk opstel over *Kerkmuziek* van den heer L. J. Alberdingk Thijm, onder de advertentiën hieronder aangekondigd.

Het is eene opmerking, waartoe wij dagelijks méér aanleiding krijgen, dat te midden der hevigste beroeringen — der stoutste filosofiën, die de eene de andere verdringen bij hen, welke zich zelven het oppergebied toeschrijven in de gedachtenwereld — der radikaalste staatsomwentelingen — der grootste hervormingen of omkeeringen van de maatschappelijke orde — de Kerk rustig haar weg gaat: wel aan de eene zijde van haren invloed gebruik maakt om zoo veel mogelijk dadelijk ten goede te werken op de verontruste menschheid [illegible] van theologie, en van kunsten en wetenschappen in 't algemeen, aan hare taak blijft voortarbeiden, om alle verrigtingen van 's menschen ligchaam en geest met een Evangelischen adem te doordringen. De veroveringen door het Heidendom en Rationalisme op het veld der kunst in de laatste drie eeuwen gemaakt — zijn te niet gedaan; de Apolloostempels en Tempels der Rede zijn op het kunstgebied afgebroken, en men heeft de gedenkteekens der christelijke middeleeuwsche kunst weder opgegraven en in eere hersteld. Hand over hand neemt in alle landen van het westelijk Europa de terugkeer tot de echt-christelijke beginselen toe. ofschoon men niet nalaat zijn nut te doen met de vorderingen, die ten spijt van de *Renaissance*, neen, door hare hulp, in de laatste drie honderd jaar gemaakt zijn.

Ook in ons land doen zich verblijdende verschijnsels op. Redelijker begrippen omtrent kunst winnen meer en meer veld, en reeds zien wij, in de schriften van de HH. Janssen en Alberdingk Thijm, die wij ieder ter lezing aanbevelen, hoe twee voorstanders van de eeuwige redelijke kunstrigting — de kunst namelijk, steunend op het christelijk beginsel — omtrent zekere punten met kunstijver en vrijmoedigheid hunne meeningen tegen elkander overstellen; volkomen gerust, dat er de waarheid niet dan bij winnen kan, wijl de Godsdienst den kring trekt, waarbinnen de strijdenden zich bewegen. Zóó behoort het te zijn: eenheid in het noodige — vrijheid in het niet noodige — en, waarom zouden wij, ook *à propos* van een strijd van *meeningen*, er niet bijvoegen: in alles de liefde.

Burgemeester en wethouderen der stad Amsterdam brengen ter kennis van de inwoners der stad, dat de lijsten, aanwijzende de personen die tot het kiezen van leden van de Tweede Kamer en van de Provinciale Staten bevoegd zijn, op den 15 dezer zijn vastgesteld, op denzelfden dag aan het Raadhuis aangeplakt, en tot den **30 Julij** aanstaande op de Stads Secretarie, in het Huis N°. 27, op den Oudezijds Voorburgwal, voor een ieder ter inzage zijn nedergelegd, dagelijks, uitgenomen de Zondagen, van des morgens ten 10 tot des namiddags ten 3 ure, welke lijsten mede ter Stads Drukkerij zijn verkrijgbaar gesteld.

Burgemeester en wethouderen vertrouwen, dat van de aangebodene gelegenheid een vlijtig gebruik zal worden gemaakt door allen, die prijs stellen op de uitoefening hunner staatsburgerlijke regten, ten einde met hunne medewerking tot de meest mogelijke volledigheid en naauwkeurigheid der lijsten te kunnen geraken.

Blijkens een ingezonden artikel der *Groninger Courant*, verkondigt nu reeds twee jaren, een zendeling, de heer J. P. Grimm, het Evangelie in de provincie Groningen en is hij tot dat werk derwaarts gezonden door de heeren predikanten O. G. Heldring, J. T. van Toorenenbergen en N. Beets.

Genoemde zendeling ontving dezer dagen aanzoek uit Hengelo (prov. Overijssel) om de bewoners dier plaats te onderwijzen en zou daaraan onmiddellijk voldoen.

STATEN-GENERAAL.

EERSTE KAMER.

Zitting van Vrijdag 26 Julij.

Aan de orde van den dag zijn de beraadslagingen over het ontwerp van wet, tot uitvoering van art. 7 der Grondwet.

De heer *Lightenvelt* is van oordeel dat de beslissing, gisteren met zoo groote meerderheid van stemmen genomen, tevens het lot van het ontwerp beslist. Daarbij toch is bepaald dat de voordragt door deze Kamer zal worden onderzocht, zoo als zij daar ligt, zoo als zij met het sacramenteel formulier toegezonden is aan de Kamer. Daardoor is beslist, dat de misslag in art. 1 onveranderd zal blijven, en het ontwerp zoo gebrekkig als het is, aan de deliberatie der Vergadering zal worden onderworpen. Die beslissing, zegt spr., is te regt genomen. Indien men geen slaaf wil zijn van den tekst der Grondwet, welke men bezworen heeft, dan zal de Grondwet spoedig een ijdele klank zijn, en begeeft men zich op het gevaarlijk terrein van grondwetschennis. Ook hier geldt het: *il n'y a que le premier pas qui coute.* Gelukkig heeft de Kamer dien eersten stap niet gedaan. De Kamer heeft al verder beslist, dat zij [illegible] van eene zaak [illegible] dan door de aanneming of verwerping van het ontwerp. De tegenspraak van den Minister van Justitie is ten deze zeer nuttig geweest, en heeft aan de beslissing der meerderheid eene duidelijker strekking gegeven. — En als men dan nu over de voordragt delibereert, zoo als zij daar ligt, dan stuit men op den onzin in de 4e alinea van art. 1, waarbij op art. 9 verwezen wordt. Dien onzin is de Kamer thans geroepen te bekrachtigen. Dit nu, houdt spr. voor onmogelijk, daar de woorden eener wet sacramenteel, d. i. verbindende, zijn. Er bestaat nu geen verband tusschen die beide artikelen en eene bekrachtiging zou dus onzin zijn. Eene wet met compendium kan niet daargesteld worden, omdat bij de voordragt geen compendium gevoegd is, maar alleen de tekst aangeboden is. Dit alleen levert een grond tot verwerping van het ontwerp op. Spreker zal zich verheugen in die verwerping, omdat daardoor voor de Tweede Kamer en voor de regering de gelegenheid geboren wordt, het gebrekkige en onvolledige, daarin aanwezig, te verbeteren. Over dat gebrekkige en dat onvolledige zal spr. niet uitweiden: 1°. omdat voornoemde grond reden genoeg tot verwerping oplevert, en 2°. om niet noodeloos tijd te verliezen, daar die bezwaren reeds in het verslag zijn opgenomen.

De heer *Cost Jordens* deelt niet het gevoelen, dat de vergissing nopens art. 1 reden tot verwerping der wet zou opleveren. Hij heeft gisteren medegewerkt met de meerderheid om het ontwerp niet aan de Tweede Kamer terug te zenden, niet om het belangrijke der zaak zelve, want het gold slechts eene kleinigheid, maar om het beginsel, en opdat geen, naar zijne meening, verkeerd antecedent zou worden daargesteld. De voordragt moest dus blijven, zoo als zij was toegezonden, doch dit levert geene reden op om haar af te stemmen. Spr. geeft toe, dat het art. onzin bevat, maar het is daarom niet uitgemaakt dat het art. in de uitvoering moeijelijkheid zal opleveren. Immers bij de toepassing zal de regter wel in aanmerking nemen wat daaromtrent voorgevallen is. Hij zal zien dat hier als het ware eene drukfout aanwezig is, dat eene verwijzing op art 9 onzin is, en dat art. 10 bedoeld wordt De toepassing zal dus geene moeijelijkheid opleveren. *Dit* zal Spr. geen aanleiding geven om tegen de wet te stemmen van art. 1. Men ziet dus, dat, hoezeer de verwijzing op art. 9 over het algemeen onzin is, dat art. evenwel soms zou kunnen toegepast worden. Spr. is op dien grond tegen de wet.

De heer *Cost Jordens* komt nog kortelijk op zijne meening terug. Hij geloofde niet, dat de regter hier niet zou treden in de beoordeeling of de wetgever goed en juist gedaan heeft, maar dat het slechts verbetering is van eene misstelling. — In de provinciale wet is ook onzin geschreven, en evenwel heeft de groote meerderheid der Kamer daarin geen zwarigheid gevonden.

De *Minister van Binnenlandsche Zaken* beantwoordt in de eerste plaats de bedenkingen door de afgevaardigden van Deventer en Drenthe gemaakt, en in de tweede plaats die door de heeren Lightenvelt en Gevers geopperd, ten aanzien van de feil, die in het ontwerp is ingeslopen. Wat de eerste bedenkingen aangaat, merkt de minister 1°. op, dat men teregt heeft beweerd, dat bij de Grondwet niet wordt toegelaten, om bij wet eene geheele klasse van personen te naturaliseren. Art. 4 van het ontwerp moet echter anders worden verstaan. Het bevat geene algemeene naturalisatie. Het is alleen bestemd, om alle onzekerheid en twijfel te doen ophouden ten aanzien der personen, die bij dat artikel zijn bedoeld.

Daardoor wordt een twijfel opgeheven, die tot hiertoe nopens die personen heeft bestaan.

2°. De woorden *gevestigd zijn*, hebben, zegt de minister, in art. 1 en 3 dezelfde beteekenis. Zij zijn in art 3 bovenal gesteld, om te verklaren wat onder art. 1 onder *gevestigd zijn*, moet worden verstaan. In antwoord op een voorbeeld, door den heer Cost Jordens gesteld, geeft de minister te kennen, dat de Nederlander door 12 maanden verblijf hier te lande, ingevolge art. 3 niet als ingezeten kan worden beschouwd, dan na 18 maanden gewoond te hebben binnen het Rijk en na aan het bestuur zijner woonplaats het voornemen tot vestiging te hebben verklaard.

3°. Men heeft gevraagd waarom de in het tegenwoordig Groot-Hertogdom Luxemburg geborenen doch alhier woonachtigen, in eene minder gunstige positie geplaatst worden, dan zij, die geboren zijn in die gewesten, welke thans het Koningrijk Belgie uitmaken. Men heeft teven gevraagd, of Luxemburg onder de Grondwet van 1815 tot 1839 als eene Nederlandsche provincie kon worden beschouwd. De Minister meent die vraag toestemmend te moeten beantwoorden. Het Groot-hertogdom Luxemburg werd begrepen onder de Grondwet van het Rijk. De gelijkstelling van dat Groot hertogdom met de overige provinciën, heeft inderdaad in alle opzigten plaats gehad. De Grondwet werd tot Luxemburg uitgestrekt en heeft daar dezelfde kracht gehad, als in alle overige deelen van het Rijk. De commissie tot herziening der Grondwet, heeft in 1845 alleen gemeend, ten aanzien van Luxemburg in de laatste plaats eene bijzondere en uitdrukkelijke bepaling te moeten opnemen. Het werd beschouwd als een deel van het rijk, volkomen gelijk aan de overige provinciën, doch alleen, behoudens zijne betrekkingen tot het Duitsche verbond. Luxemburg werd ook niet anders beschouwd, noch dezer zijds, noch van den kant der groote mogendheden bij de onderhandelingen, die geëindigd zijn met de sluiting van het tractaat van 1839. De regering is alzoo van oordeel, dat de voorgestelde bepalingen wel degelijk van toepassing zijn op het tegenwoordig Belgisch Luxemburg, als op het andere deel, waarvan onze Koning Groot-hertog is. De afscheiding van Belgie van het Koningrijk der Nederlanden, zal alzoo ten dezen aanzien van gelijken invloed wezen op de voormalige Nederlandsche provinciën, welke thans het Koningrijk Belgie uitmaken, als de beide deelen van het voormalig Groot-hertogdom Luxemburg.

4°. De Spreker uit Drenthe heeft wel gewag gemaakt van het gebrekkige en onvolledige van dit wets-ontwerp, doch slechts een voorbeeld tot staving van zijn gevoelen bijgebragt Hij heeft namelijk bezwaar tegen de laatste alinea van art. 3, houdende: „De bepalingen van ingezetenschap, in bijzondere „wetten voorkomende, gelden alleen voor zooveel betreft de „onderwerpen, in die wetten behandeld" Die alinea is door de Tweede Kamer in het ontwerp gebragt. Zij was misschien niet volstrekt noodig. Zij lag mogelijk reeds in art. 5 opgesloten. De Minister kan echter niet inzien, waarom die bepaling zou kunnen leiden tot onzekerheid of verwarring Wanneer men van bijzondere wetten spreekt; heeft men daarbij op het oog de bijzondere wetten, die reeds gemaakt zijn of mogten worden. Dit kan tot geene verwarring aanleiding geven. De gemeene wet behelst, algemeene bepalingen, doch laat toe dat bij bijzondere wetten, bijzondere bepalingen worden vastgesteld, die uitsluitend in bijzondere gevallen zullen werken. De Minister herinnert de bijzondere bepalingen, die bijv. op dit oogenblik dienaangaande bestaan, in de wetten nopens de militie, de schutterijen, de successie, enz. Alle die bijzondere bepalingen blijven van kracht, zoolang zij niet ingetrokken of vervangen zijn. Hij deelt daarbij mede, dat men zich op dit oogenblik bij het departement van Financien bezig houdt met de herziening van de wet, nopens het regt van successie, en dat men bij de bewerking van die voordragt geoordeeld heeft, dat de algemeene bepalingen, die bij het aanhangig wets-ontwerp worden voorgedragen, ook bij de toepassing van dat regt voldoende geacht kunnen worden, zoodat de bijzondere bepalingen, die tot hiertoe in de successiewet te dien opzigte bestaan, waarschijnlijk kunnen vervallen. De Minister kan niet inzien, dat het bestaan van soortgelijke bijzondere bepalingen, verwarring of onzekerheid kan doen geboren worden.

5°. De aanbieding van dit wets-ontwerp kwam een der Sprekers onverwacht voor; men had alles in het Burgerlijk Wetboek moeten opnemen en zich daartoe moeten bepalen. De minister vraagt het echter, of de Spreker niet zou hebben opgezien tegen dezen enkelen greep in het burgerlijk wetboek. Hij vraagt het of dit wel boven alle verdenking verheven was, en hij gelooft, dat de Spreker zal moeten toestemmen. Hij laat zich intusschen nopens zijn te nemen besluit ten deze niet uit, maar mogt hij tegenstemmen, het zal niet zijn op de gronden, door den vorigen redenaar ontwikkeld.

Intusschen moet hij thans aan het Gouvernem. een paar vragen omtrent de voordragt zelve doen. In de *eerste* plaats merkt hij op, dat bij art 4 gesproken wordt van eene algemeene naturalisatie van hen, die vroeger in Belgiё gewoond en zich later in Noord-Nederland gevestigd hebben. Die naturalisatie is van algemeenen aard, duidt geene bepaalde personen, maar eene zekere klasse van menschen aan. Art. 7 Gwt. zegt intusschen, dat een vreemdeling niet dan door eene wet wordt genaturaliseerd. De Gwt. wil dus eene bepaalde aanduiding van personen, dat zijn de namen, en dus geene personen bij cathegorie. Dit wordt ook volkomen bevestigd, wanneer men de geschiedenis der Gwt. herziening raadpleegt. — Ten *tweede* vraagt Spr. opheldering betrekkelijk het verband tusschen art. 1 en art. 3, met opzigt tot het woord *gevestigd*. Heeft dat woord in beide artikelen dezelfde beteekenis? Een vreemdeling b. v. zet zich hier neder voor 12 maanden. Alsdan wordt hem een kind geboren. Die vreemdeling is hier niet gevestigd, want volgens art. 3 moet hij 18 maanden hier gewoond hebben. Is dit kind nu dadelijk Nederlander, of moet hij tot zijn 23ste jaar wachten, en dan zijn voornemen te kennen geven? Als *gevestigd* moet opgevat worden in den zin van art. 3, dan valt hij in de cathegorie van alinea 2 van art 1, en kan hij eerst na zijn 23ste jaar Nederlander worden. Maar is *gevestigd* hetzelfde als wonen, dan valt hij in alinea 1 van art. 1. Spr. gelooft dat het woord *gevestigd* in beide artikelen dezelfde beteekenis moet hebben. De zaak is hem echter niet duidelijk genoeg, en hij wenscht daarom eenige opheldering van de Regering. — Nog een enkel woord ten aanzien van Luxemburg. In het verslag dezer Kamer is het onderscheid aangenomen ten aanzien van Belgisch en Duitsch-Luxemburg, en men heeft gevraagd waarom ten deze verschil van toestand aanwezig is? Men heeft aangenomen, dat Belgisch-Luxemburg viel in de termen van art. 4 der wet. Het is zeer mogelijk, maar Spr. heeft hier eenigen twijfel. Hij is niet geheel zeker, of Luxemburg in 1839 als eene provincie des Rijks behoorde beschouwd te worden. Art. 1 der Gwt. van 1815, de provinciën opnoemende, waaruit het Rijk bestaat, eindigt met Drenthe, en laat daarop volgen, dat het groothertogdom Luxemburg, onder dezelfde souvereiniteit als het koningrijk der Nederlanden geplaatst zijnde, dezelfde grondwet zal hebben, behoudens deszelfs betrekkingen tot het Duitsch verbond. Is er nu niet eenige twijfel aanwezig, of Luxemburg destijds wel behoorde tot de Nederl. provinciën? En als hieromtrent twijfel bestaat, is het dan ook zoo zeker of de ingezetenen van Belgisch-Luxemburg wel in de cathegorie vallen van art. 4 der voordragt? Als men nu aanneemt, dat de ingezetenen van het Belgisch-Luxemburg niet behooren tot eene voormalige Nederl. provincie, dan is daarvan het gevolg dat zij ook niet begrepen zijn in de bepaling van art. 4. — Spr. zal nopens een en ander de inlichting der Regering afwachten.

De heer *Tonckens* is het met den vorigen spr. eens, dat de begane misslag in art. 1 geen grond tot verwerping oplevert. Hij is echter tegen de voordragt om het vele gebrekkige en onvolledige dat daarin, naar zijne meening, gelegen is. Na al het aangevoerde in het verslag der Tweede Kamer, zal hij al dat gebrekkige en onvolledige niet aantoonen. Slechts op één bezwaar zal hij wijzen, op de laatste alinea van art. 3 namelijk. Die zal leiden tot onzekerheid, verwarring en tot onderlingen strijd van beslissing. — Spr. had over het algemeen ook de tegenwoordige wet niet verwacht. Hij meende, dat de bepalingen der beide eerste titels van het Burg Wetb hier voldoende de vereischten voor het Nederlanderschap aantoonden. Wel hadden die, ten gevolge der gebeurtenissen omtrent Limburg en Luxemburg, gewijzigd moeten worden; doch daartoe had men zich dienen te bepalen, naar eene speciale wet was hier niet noodig.

De heer *Lightenvelt* komt nader op zijn gevoelen terug. Het lid uit Deventer (*Cost Jordens*) heeft toegegeven, dat de voordragt, zooals zij daar ligt, moet beoordeeld worden; hij heeft toegegeven, dat zij onzin bevat En welke is nu zijne oplossing? Geene, alleen een uitvlugt. De wet, dit staat vast, is onzin, maar zal in de toepassing geene zwarigheid opleveren, de regter zal de wet verbeteren. — Maar dit is des regters roeping niet: hij moet de wet toepassen, niet verbeteren. Ook uit achting voor de wetgevende magt moet men zoodanige taak niet aan de regterlijke opdragen. Spr. kan dus met dezen uitvlugt niet vereenigen: zijn argument blijft van volle kracht.

De heer *Gevers* is van gelijke meening. Art. 115 der Gwt. zegt, dat de wetten onschendbaar zijn. En nu zou de regterlijke magt de wet veranderen? Art. 11 der wet, houdende algemeene bepalingen der wetgeving van het koningrijk, zegt: „De regter moet volgens de wet regtspreken; hij mag in geen „geval de innerlijke waarde of billijkheid der wet beoordee„len." — Maar, als men nu de tegenwoordige wet aanneemt, dan zal hij den misslag in art. 1 ziende, art. 9 in art. 10 moeten veranderen. Dit kan niet opgaan. Het is te bezwarender, omdat de verwijzing naar art. 9, ofschoon over het geheel onzin, in sommige gevallen niet geheel buiten toepassing zou kunnen zijn. Art. 1 noemt als Nederlanders, o. a. 3° die genaturaliseerd zijn; 4°. die van de in de voorgaande nummers genoemden afstammen, ten ware de geboorte op een tijdstip mogt hebben plaats gehad, waarop de ouders in een der termen van art. 9 waren vervallen. Slaat men nu dat art. 9 op, dan ziet men dat een genaturaliseerde, buiten 's lands wonende, binnen zekeren tijd van de aanneming moet doen blijken. Zoo lang dit niet geschied is, wordt hij niet beschouwd als genaturaliseerd te zijn. Als in dien tijd een kind geboren wordt, dan valt het wel degelijk in de termen, dat, hetgeen bij dit ontwerp beoogd wordt, geen plaats kan vinden in het burgerlijk wetboek. Dit ontwerp toch heeft betrekking tot het genot van de burgerschapsregten, en deze bepalingen konden niet in het burgerlijk wetboek worden opgenomen. De bepalingen, die in dit ontwerp worden aangetroffen, verschillen ten aanzien van inhoud, doel en stoffe, met die van het burgerlijk wetboek, en konden derhalve niet in het voorbijgaan in het burgerlijk wetboek worden ingelascht.

In de tweede plaats beantwoordt de minister de bedenkingen, die gemaakt zijn over de verkeerde aanhaling van art. 9 in art 1. Hij vereenigt zich deswege geheel met hetgeen door den spreker uit Deventer is gezegd. De regter, die in art. 1 N°. 4 aangehaald, vindt art. 9, zal spoedig ontwaren, dat hier een verkeerd artikel aangehaald is. Hij zal die overtuiging ook erlangen uit de behandeling van dit wets-ontwerp bij deze Kamer. De minister wil echter de maat vol meten. Hij wil toegeven, dat de regter geheel onbekend blijft, met hetgeen voorgevallen is bij het tot stand brengen van dit ontwerp en dat deze alzoo geen kennis dragen zou, dat er bij de Tweede Kamer een nieuw art. 8 in het ontwerp werd opgenomen, ten gevolge waarvan de aanhaling van art. 9 in art. 1 eene onjuistheid geworden is. Maar de regter zal van zelf het oog op art. 9 vestigen en alsdan bevinden, dat het onmogelijk is het toe te passen. Immers in art. 1 N°. 4, wordt gezegd: „waar op de ouders in een der termen van „art. 9 waren vervallen." En nu zal het hem blijken, dat in art. 9 niet een der termen wordt gevonden. De regter zal alzoo van zelf tot de overtuiging komen, dat hier eene schrijffout begaan is. En dan vraagt hij, of de regter alleen moet letten op de letter der wet, wanneer die blijkbaar eene feil is, dan wel, of hij ook niet mag nagaan den wil, het doel, den geest van den wetgever. Het komt hem voor, dat de regter, die zijn ambt begrijpt, tot het laatste besluiten zal, vooral wanneer gelijk hier, de feil in het oog loopend is. Zou de regter dan niet mogen vragen, of art. 10 niet het bedoelde zou kunnen wezen. En wanneer hij dat artikel leest, dan zal hij de zekerheid bekomen, dat er geen ander artikel kan bedoeld zijn. Hij meent dat het altijd de pligt van den regter is derwijze te handelen. Doch hoe dit ook zij, de uitlegging is hier zoo bij de hand, dat, indien op het einde van art. 1, art. 9 niet ware aangehaald, de regten van zelf art 10 op de bedoelde gevallen zou toepassen. De regter vindt in art. 10 bepalingen, die volkomen slaan op de termen, waarvan art. 1 N°. 4 gewagt. De regter zal alzoo ontwaren, dat hier eene drukfeil begaan is. Hij zal het doel en den geest der wet nagaan. Hij zal ontwaren, dat er geen oogenblik twijfel kan bestaan. Bij de toepassing der wet zal de regter de ware uitlegging doen gelden. Hij herinnert, dat de latere Romeinsche Juristen steeds gelagchen hebben over de letterlijke toepassing der wet door de oude Romeinen; over de jagt op woorden, die door de laatsten gemaakt werd. Hij gelooft echter dat de regters van dezen tijd, zich niet alleen en uitsluitend op den letter der wet beroepen; maar zich ook voor oogen stellen den geest en de bedoelingen des wetgevers.

De heer *Tonckens* heeft het niet noodig geacht in zijne eerste rede alle de bezwaren te herhalen, die tegen dit wets-ontwerp bestaan en die reeds in het verslag dezer Kamer zijn opgenomen. Hij herinnert nu nog op de zonderlinge verhouding van art. 10, n°. 3, tot eene soortgelijke bepaling van art. 9, n° 3, van het Burg. Wetb., volgens welke, ten aanzien van het genot der burgerlijke regten, de hoedanigheid van Nederlander terstond wordt verloren door het buiten 's lands vestigen zijner woonplaats, met het kennelijk oogmerk om niet in het Rijk terug te keeren. Hij achtte het vreemd, dat dezelfde omstandigheid het genot der burgerlijke regten dadelijk en dat der burgerschapsregten eerst na verloop van vijf jaren doet verliezen. Hij ziet ook niet in, dat het eene onmogelijkheid wezen zou, de bepalingen van dit wets-ontwerp in het Burg Wetb. op te nemen. Hij herinnert, dat de wetgever, na de vaststelling en invoering van het Burg. Wetb. ook wel nieuwe bepalingen nopens de boedel-scheidingen in het Burg, Wetb. heeft opgenomen. Hij vereenigt zich in dit opzigt geheel met het gevoelen van den heer Wintgens, in de Tweede Kamer ontwikkeld. Het ware beter geweest alle deze bepalingen zoo voor ingezetenen als voor vreemdelingen, ten aanzien der politische en civiele regten in eene enkele wet te vereenigen.

De *Minister van Binnenlandsche Zaken* blijft in de *eerste plaats* volhouden het gevoelen, dat deze algemeene bepalingen niet in het Burg. Wetboek te huis behooren, immers voor zooveer zij niet op de burgerlijke regten van toepassing zijn. Hij merkt echter op, dat deze wet inderdaad zal zijn eene algemeene wet. Wij zullen in het Burg. Wetboek omschreven vinden de burgerlijke regten, die de Nederlander zal hebben en, in den regel ook de vreemdelingen. In het Burg. Wetboek worden slechts geregeld de burgerlijke regten van den Nederlander. Het kan geene zwarigheid opleveren, eene wet aan te nemen, die betrekking heeft tot het genot der burgerschaps-regten, alleen omdat hare bepalingen niet in het Burg. Wetb. worden gevonden. *Ten tweeden* meent de minister, dat het gevolg van art. 10, N°. 3, van dit ontwerp zijn zal, dat de daarmede strijdende bepaling van het Burg. Wetboek zal ophouden te werken. Hij blijft deze wet beschouwen als eene algemeene wet, en het Burg. Wetboek als eenvoudig regelende de burgerlijke regten van den Nederlander.— *Ten derde* meent hij nog, betrekkelijk het geopperd bezwaar van de verkeerde aanhaling te moeten aanmerken, dat, wanneer het tijdstip van de invoering der wet, onverschillig ware, hij dan gelooven zou, dat er eene nadere wet moeten worden voorgedragen en aan het bezwaar behoorde te worden toegegeven, vooral wanneer het blijkt, dat aan dergelijke bedenking door deze Kamer werd gehecht. Hij zou zelfs niet gaarne aandringen, dat er door de Kamer een schrijffout zou worden bekrachtigd Doch thans mag hij den weg die tot uitstel leidt, niet inslaan. Het gevolg daarvan zou toch wezen, dat deze wet dit jaar niet meer zou kunnen werken. Het belang van vele personen eischt de vaststelling dezer wet niet uit te stellen Zij zouden anders voor dit jaar van de uitoefening hunner grondwettige regten worden verstoken. Later kan men de mistelling verhelpen, doch nu zou men door uitstel de billijkheid uit het oog verliezen.

De heer *van Nispen van Pannerden* heeft ook bezwaren tegen deze voordragt, doch aan de andere zijde niet overwegende, dat bij hare verwerping groote nadeelen zullen ontstaan. Hij gelooft inderdaad, dat deze wet op den duur niet derwijze kan blijven, gelijk zij thans is, en dat bij eene herziening derzelve, de gebreken daarin konden worden vermeden. Hij vraagt alzoo aan den minister, of de wet zal worden herzien?

De *Minister van Binnenlandsche Zaken* zegt thans bepaaldelijk toe, dat deze wet, indien zij wordt aangenomen, in de volgende zitting zal worden herzien, en dat bij die gelegenheid de feil zal worden hersteld, die daarin als nu voorkomt. Op die wijze zal in de behoefte van het oogenblik worden voorzien en vele ingezetenen niet beroofd blijven van het genot der uitoefening van de burgerschapsregten.

De heeren *van Beek Vollenhoven* en *van Nispen* verklaren nu, dat na de gegevene stellige toezegging door den minister, zij voor het ontwerp zullen stemmen; terwijl de heer van Nispen er bijvoegt, dat hij hoopt, dat bij die gelegenheid nog andere wijzigingen in het ontwerp zullen worden gebragt.

De beraadslagingen worden gesloten. Bij hoofdelijke stemming wordt het ontwerp *aangenomen* met 17 tegen 11 stemmen.

Voor de heeren: Rijk, van Swinderen, Verheij van den Boogaerdt, van Mierlo, Bosch, Engelkens, Regout, v. Welderen Rengers, van Meurs, van Beeck Vollenhoven, Cost Jordens, Beerenbroek, Hooft, Leclercq, van Nispen van Pannerden, de Jonge van Ellemeet en de voorzitter (van Limburg Stirum).

Tegen de heeren: van Aijlva van Pallandt, Martens van Sevenhoven, Lightenvelt, Gevers van Endegeest, Taets van Amerongen, van Sasse van Ysselt, Tonckens, van Heeckeren, van Wassenaar, Corver Hooft, Hoffman en Lith de Jeude.

De commissie van rapporteurs is gereed met haar verslag over het ontwerp van wet tot regeling van het regt van enquête. Dat verslag zal worden gedrukt en rondgedeeld. — De beraadslagingen worden bepaald op Vrijdag, 2 Augustus aanstaande des namiddags ten twee ure.

Tot dien tijd wordt de Vergadering gescheiden.

De ontwerpen nopens de scheepvaartregten zijn in de afdeelingen der Kamer onderzocht. De gemaakte bedenkingen zijn aan de regering medegedeeld. Men ziet hare antwoorden te gemoet, zoodat de beraadslagingen in de navolgende week waarschijnlijk zullen worden gehouden.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 25 Julij. In de huidige zitting der Wetgevende Vergadering werd gestemd over de drie nog ontbrekende leden voor de permanente commissie. Het ge-

tal aanwezige vertegenwoordigers was 493, de volstrekte meerderheid 258. Combarel de Leyval verkreeg 261, Garnon 255, Grévy 243 en de Chambolle slechts 225 stemmen, zoodat alleen de beide eersten tot leden der commissie benoemd werden. Bij eene herstemming verkreeg echter ook Chambolle het vereischte getal stemmen, waardoor de permanente commissie voltallig is. Zij bestaat thans uit de volgende vertegenwoordigers: Odillon Barrot, Jules de Lasteyrie, Monet, generaal de St. Priest, gen. Changarnier, d'Olivier, Berryer, Nettement, Molé, generaal Lauriston, generaal de Lamoricière, Beugnot, de Mornay, Lannes de Montebello, de l'Espinasse, Créton, de generaal Rulhière, C. Périer, de Crouseilhes, Vesin, Leo de Laborde, Dinet Desveaux, Combarel de Leyval, Garnon en Chambolle. De vrees dat de Montagnard Grévy zou verkozen worden heeft zich dus niet bewaarheid.

Voorts zijn in deze zitting de discussiën vervolgd over het budget van uitgaven, dienst 1851, hoofdstuk 10 van het ministerie van landbouw en koophandel, over de scholen voor kunsten en ambachten. Na eene korte beraadslaging, waarin verschillende sprekers er op aandrongen om die scholen te behouden, werd het voorstel der commissie tot intrekking van de hiervoor bepaalde som van 84,000 fr. met 281 tegen 210 stemmen verworpen. De hoofdstukken 11—14 werden zonder discussie aangenomen. De laatste hoofdstukken van het ministerie van landbouw en koophandel werden aan het einde der zitting bijna zonder discussie aangenomen.

— Velen zien teregt in de verkiezingen voor de permanente commissie eene stelselmatige vijandelijkheid der Wetgevende Vergadering tegen den President der Republiek. De zamenstelling dier commissie, waarvan zelfs persoonlijke vijanden van het Elysée leden geworden zijn, geeft hiertoe ook waarlijk veel stof. In de organen der vrienden en voorstanders van den President der Republiek merkt men dan ook reeds eenige hevige tegen-artikelen op; vooral wordt een artikel van de *Moniteur du Soir*, getiteld: *de Vergadering en de President*, als vrij scherp aangemerkt; het is echter meer dan dat; het is grof en ondankbaar, want het maakt geen onderscheid tusschen Berryer, Thiers of Changarnier en de corypheën van de Montagne. De President der Republiek moet het artikel grootelijks afgekeurd, en hierdoor belet hebben, dat vele leden der Vergadering, die in het artikel van de grootste ondankbaarheid jegens den President beschuldigd wordt, hunne demissie zouden hebben ingediend.

— In de *Moniteur* van heden leest men het handel- en scheepvaartsverdrag met de Republiek van Guatemala.

— Men heeft het gerucht verspreid, dat de Fransche [illegible] de baai van Napels verlaten heeft, naar de Oostzee zou gezonden worden, waar reeds eene Russische vloot is aangekomen. Frankrijk was met Oostenrijk overeengekomen, om zijne bemiddeling aan te bieden in de geschillen, welke tusschen Engeland en Rusland zoude kunnen ontstaan ter zake der Russische tusschenkomst in de Sleeswijk-Holsteinsche kwestie.

— De prefect van het dep. Hérault heeft twee politieke vereenigingen *l'Etoile de France* en *l'Union* doen sluiten in het belang der openbare orde.

— Thans wordt aan de Munt eene medaille geslagen met aan de eene zijde het borstbeeld van Pius IX en aan de keerzijde het opschrift: *Z. H. Pius IX, in zijne Staten weergekeerd den 12 April 1850, door de medehulp des Franschen legers, waarvan opperbevelhebber was de gen. Oudinot, hertog van Reggio.*

— Em. Arago zal weldra een rijk huwelijk doen, namelijk met mejufvr. de Faget met eene bruidschat van 400,000 fr.; zij is de dochter van een rijk edelman, die echter, zegt men, een formeele socialist is.

— De zuster van Berryer zal eerlang in het huwelijk treden met den Napelschen Hertog de Riario.

MADRID, 20 Julij. Het gerucht dat gen. Manuel de la Concha tot gouverneur van Cuba zou zijn benoemd met den titel van Onderkoning, schijnt onwaar te zijn.

— Volgens de *Epoca* is het berigt van den terugkeer van den hertog de Rivas, [illegible] te Napels, ongegrond. De Napelsche gezant is ook steeds te Madrid en schijnt aan geen vertrek te denken. Men vermoedt alzoo dat het huwelijk van den graaf de Montemolin geen staatkundige verwikkelingen ten gevolge zal hebben.

— Onze regering heeft de republiek Nicaragua erkend.

— Tijdingen uit Lissabon van 19 Julij berigten dat de gezant der Vereenigde Staten, Clay, reeds den 11den bevorens zijne passen gevraagd had, ten gevolge van de weigering van het Portugesche gouvernement om te voldoen aan de vorderingen tot schadevergoeding, bij het ultimatum van dien gezant gedaan. Hij heeft zich vervolgens aan boord van een der Amerikaansche oorlogschepen op de Taag begeven, welke, zegt men, nog heden zullen vertrekken. De minister van buitenlandsche zaken heeft aan de verschillende hoven nota's betreffende deze zaak doen geworden.

ENGELAND.

LONDEN. 24 Julij. Op het einde der zitting van het Huis der Gemeente is met 50 tegen 32 stemmen de motie van kol. Dunne, tot wijziging der armenwet in Ierland, verworpen.

— De inwoners van Rollington in Lancashire hebben besloten, ter herinnering aan sir Robert Peel eene reusachtige kolom op te rigten op een nabijliggenden heuvel. Van den top van het monument zou men een vergezigt hebben over een omtrek van 200 mijlen.

— Van Cadix wordt van 9 dezer, de aankomst aldaar berigt van het Engelsch koninklijk jacht *Victoria and Albert*. Het was derwaarts gezonden om te onderzoeken in hoeveel tijd de reis van Engeland naar Gibraltar zou kunnen afgelegd worden, bij aldien H. M. aan haar plan, om een togtje naar de Middellandsche Zee te doen, gevolg mogt geven. De reis is thans in 96 uren afgelegd.

DUITSCHLAND.

KEULEN, 26 Julij. Ll. Woensdag heeft er een aanval van de Deenen op de Sleeswijk-Holsteinsche linie bij Sollerup en aan de Heiligbek, en daarop een scherp gevecht van acht uren plaats gehad. Het verlies van beide zijden was niet onbeduidend. Men rekent van de Holsteinsche zijde een 20tal dooden en omstreeks 130 zwaar of ligt gekwetsten. Op de Deenen zijn zeven gevangenen gemaakt en er is een Zweedsch spion opgebragt. De Holsteinsche generaal Willisen had zijne positien behouden. Donderdag morgen ten half drie ure begon de eigenlijke slag. Ten 12 ure was de strijd bijzonder hevig op den linkervleugel, onder bevel van v. d. Tann. Willisen voert het centrum en v. d. Horst voert den regtervleugel aan. De Deenen moeten reeds veel verloren hebben, bijzonderlijk bij het moeras van Lusbusch, waarin de Deensche kavallerie was geraakt en vast zit. Er zijn 360 gevangenen gemaakt. De bagage van den generalen staf, die naar Sleeswijk was teruggebragt, is thans weder voorwaarts gerukt. Volgens de laatste berigten moet v. d. Tann den Deenschen regtervleugel hebben doorgebroken.

— In de Weener *Lloyd* van 20 Julij leest men:

»Men verneemt uit eene geloofwaardige bron dat een voorstel van den Minister van Onderwijs de strekking heeft om de volksscholen aan den invloed der hoogere geestelijkheid te onderwerpen, in dier voege dat de vervulling van alle schoolmeesters-plaatsen van haar zoude uitgaan. Het regt van voordragt zoude echter aan de volgens de verschillende belijdenissen te organiseren godsdienstige gemeenten toekomen. Nogtans doet de daadzaak dat in de onderscheidene kroonlanden bereids een wereldlijk schoolopzigt bestaat, aan het doorgaan van het ministerieel voorstel twijfelen."

BERLIJN, 23 Julij. Men leest in de *D. Ref.* Eene beslissing in de zaak van den Duitschen bond (?) schijnt op handen te wezen. Zal het eene heugelijke zijn? bezwaarlijk! Men maakt zich in Weenen en Frankfort gereed tot eene daad van geweld, de voorboden, die haar aankondigen, zijn in alle groot-duitsche bladen te lezen.

— Professor Meiszner te Weenen heeft eene zeer eenvoudige manier uitgevonden om de spoorwagens te verwarmen, welke verwarming zonder gebruik van brandstoffen, enkel door de uit de locomotief voortkomende hitte kan bewerkstelligd worden. Reeds in den aanstaanden winter zullen de reizigers in de waggons tegen de koude beschermd worden volgens de methode van Meiszner.

— In de nota van antwoord op de Pruissische depêche van 2 Julij, ll. Woensdag alhier ontvangen, verklaart Schwarzenberg, dat Oostenrijk te minder de Pruisische voorslagen kan aannemen, omdat Pruissen de van zijne zijde verwachte concessien niet heeft willen doen. Oostenrijk zou derhalve rustig den bondswettelijken en bondsregtelijken weg bewandelen. Men beschouwt hier derhalve de tijdelijke scheuring als volkomen. Men gelooft, dat morgen reeds onze gevolmagtigde zal worden teruggeroepen.

ITALIE.

De officieren van het Pausselijk leger, voorgesteld door den generaal Kalbermatten, minister van oorlog, zijn op Zondag den 7 dezer door Z. H. in plegtig gehoor ontvangen. De H. Vader hield bij die gelegenheid eene hartelijke toespraak, als Vorst, als Paus en als Vader. Zijne woorden waren Pius IX waardig en zullen nimmer uit het geheugen der aanwezigen worden gewischt. Daarna werden alle officieren tot den voetkus toegelaten.

Z. H. heeft tot raadsheeren van de Congregatie der Index benoemd de Eerw. PP. Ambr. Bernabo, kloosterling van Olivet; Joseph Kseutgen, S. J. en Carlo Vercellone, priester der St. Paulus-kerk.

Z. H. heeft aan den luit.-kolonel G. Pietro Ruggiero en den majoor Felipo Grazioli, die wegens verraad beschuldigd, tot dwangarbeid veroordeeld waren, gratie verleend en hun straf veranderd in wegschrapping van de militaire rol.

BELGIE.

BRUSSEL, 26 Julij. Onze stadsregering heeft ten aanzien van het bouwen van schouwburgen eenige keuren vastgesteld tot voorkoming van ongelukken in geval van brand. De schouwburgen moeten minstens 4 Ned. ellen van andere gebouwen afstaan; de trappen moeten zijn van eene onbrandbare stof; zalen die 300 personen kunnen bevatten, moeten minstens 2 uitgangen hebben, en zoo ze 500 personen kunnen bevatten, 3. De deuren moeten naar binnen en buiten openslaan, enz.

— Eene maatschappij heeft zich gevormd, onder de bescherming van een groot bankiershuis, met het doel om Brussel en de voorsteden geregeld van goed drinkbaar water te voorzien.

— Het Brugsche blad de *Impartial* zegt zich gemagtigd om het berigt van de *Messager de Gand*, betreffende de benoeming van de Vrière tot min. van buitenl. zaken, stellig tegen te spreken.

— Z. M. de koning van Beijeren wordt in deze hoofdstad verwacht.

— Een letterzetter, Louckx genaamd, president van een genootschap van Voorzorg, alhier onderling tusschen letterzetters en boekdrukkersgezellen opgerigt, ontving gisteren avond eene schitterende serenade met fakkellicht; drie muziekgezelschappen deden zich beurtelings hooren. Bij die gelegenheid werd aan genoemden president eene fraaije medaille overhandigd, als een huldebewijs der leden, voor de belangstelling en ijver waarmede hij het genootschap bestuurt.

STADSNIEUWS.

BURGERLIJKE STAND.

AMSTERDAM, 27 Julij.

GETROUWD (25 Julij): P. J. van Maarschalkerwaard met S. Windhouwer. - H. Koster met E. H. Helmers.

OVERLEDEN (23 Julij): D. W. Olie, 11 m. - A. L. Jacobson, 69 j. - M. H. Rodenberg, 60 j. - Geurtje Brinkering, 50 j. — (24 Julij): J. Krabbendam, 43 j.

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN.

			26 JULIJ 4½ u. gebl.	27 JULIJ 4½ u.			gebl.
NEDERL., Werkel. Sch. à	2½	pCt.	57 5/16	57 5/16	à	57⅜	
Dito Dito	3	»	68 3/16	68¼	»	68⅜	68 5/16
Dito Dito	4	»	88 5/16	88 5/16	»	88⅜	
Dito Obligatien O. I.	4	»	87¼	87 5/16	»		
Amortis. Syndic.	3½	»	88¾		»		
Handel-Maatschappij	4½	»	171½		»		
Aand. Rijn-Spoorweg	»	»			»		
Aand. Holl. S. M.		»	58½		»		
Obligatien	»	»			»		
BELGIE, Obligatien 1844	»	»			»		
Cert. bij de Belg. Bank	2½	»			»		
Dito bij Rotsch. en Volksv.	»	»	48¼	48 3/16	»	48¼	
FRANKRIJK, Obligatien	3	»	54¾		»		
SPANJE bij *Ardoin* £ 85	5	»	12 3/16	12 3/16	»	12¼	
Dito Dito » 510	»	»	12⅝	12 9/16	»		
Dito. Onbep. Stukken	»	»	12		»		
Dito	3	»	88¾		»		
Dito Binnenl. 2400 P.	»	»	[illegible]	33¼	»	33 5/16	
Coup. Ardoins		»	6⅞	6⅞	»		
Passive		»			»		
Fransche Uitgest.		»			»		
PORTUGAL te Londen 5 pCt. nu	4	»	35¾	35 11/16	»		
Dito Dito	»	»	36⅛	36 3/16	»		
RUSL. bij *Hope* 1798 en 1816	5	»	106	105¾	»		
Dito Dito 1828 en 1829	»	»	105		»		
Cert. bij d°. 1831 en 1833	»	»			»		
Dito	4½	»	96⅝	96⅝	»		
Dito bij *Hope*	4	»			»		
Dito bij *Stieglitz en C°.*	»	»	88¾	88¾	»		
Dito bij id. 5de Serie	4	»	88¾	88¾	»		
Cert. te Hamburg	5	»			»		
Inschrijving in Assignat.	6	»			»		
Cert. van dito	»	»		67⅞	»		
POLEN, Aand. à fl. 500	4	»			»		
Dito met Lot » 300		»			»		
AMERIKA, Bank-Actiën		»	3 7/16		»		
PRUISSEN, Aand. met Lot. R	50	*f*			»		
OOSTENRIJK, Metalliek	5	pCt.	80 3/16	80⅛	»	80¼	
Dito Nieuwe	2½	»	43	42⅞	»	43	
Dito Nieuwe	5	»	84 5/16	84¼	»	84⅜	84 5/16
Ween. Bank bij *Goll en C.*	»	»		87	»		
Dito	4	»			»		
Aand. met Loting fl. 500		*f*			»		
Nieuwe dito » 250		»	307		»		
NAPELS, Cert. *Lam. en Bouwer*	5	pCt.			»		
BRAZILIE te Londen 1824	5	»	91½	91½	»		
Dito Leening 1843	5	»			»		
Dito £ 200		»			»		
PERU	4	»	80½	80¼	»		
MEXICO	5	»		29⅞	»	30	29 15/16
VENEZUELA 6 pCt. nu	3	»	35½	35⅝	»	35¾	
NEW GRENADA 6 pCt. nu	1½	»	19	19	»		
ECUADOR		»	3⅛	3⅛	»		
Coup. Ecuador		*f*					
Grieken		»					

Peru uitg. 35⅝; Den. 5 pCt. 100½, ¼; Haarlemmermeer 101.

Binnenl. fondsen bij geringe handel prijshoudend. In buitenlandsche fondsen was de omzet zeer beperkt en waren meest alle op hunne koersen van gisteren, behalve Deenen en Venezuela's, welke iets williger waren. Over het geheel was de handel van weinig beteekenis.

Koers van het Geld: Beleening 2½ pCt., Prolongatie 2¼ pc., Disconto 2 pCt.

Wisselkoers.

2/m. Parijs 56⅝; Zigt Parijs 56⅞; 2/m. Londen 12,— ; Zigt Londen 12,05; 2/m. Hamburg 35⅛; Zigt Hamburg 35⅜; 3/m. Lissabon 42⅞; 3/m. Porto 42⅞; 2/m. Petersburg 1,88.

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

ANTWERPEN, 26 Julij. Belg. leen. 2½ pc. 50¾; 5 pc. 99¾.

4 pc. —; Spanje Ard. 5 pc. 12; Binnenl. 3 pc. 32⅞; Coupons —; Rom. Leening 78¼.

PARIJS, 25 Julij. Fr. 3 pc. 58,15; 4 pc. —,—; 5 pc. 96,70; Schatkistb. 4,25; Bank-Actien 2400; Belg. 1840, 5pc. 101; 1842, 5 pc. 101; 4½ pc. —; 2½ pc. —; Spanje, Buit. 3 pc. 37¾; Binn 3 pc. 32½; Piem. Leen. 1834, 950,—; 1849, 945,—; Rom. Leen. 79.

MADRID, 20 Julij. Spanje 3 pc. 33; id. 5 pc. 12⅞; id. Uitgest. Sch. 3⅝; id. Coupons 7⅛.

LONDEN, 25 Julij. Cons. kont. — a —; op tijd 96¾ a 96⅞, Braz. 92 a 93; 1829/39 91 a 92, 1843 89½ a 90½; Buenos-Ayros 56 a 57; Den. 3 pc. 76 a 78; N. L. 5 pc. 101½ a 102½; Nieuwe scrip — a —; Ecuad. 3¼ a 3⅝; Gren. 18¼ a 18¾; Uitgest 4⅛ a 4⅜; Mexico 29¾ a 29⅞, Peru 4 pc. 82 a 82¼; Uitg. 35⅝ a 35⅞; Grieken — a —; Port. 5 pc. 83 a 85; 4 pc. 34 a 34¼; 3 pc. 32¼ a 33; Rusl. 1822, 5 pc. 110 a 111; (N.) 4½ pc. 96¼ a 96⅜; Spanje 5 pc. 17¼ a 17½; id. 3 pc. 37¼ a 37½, id. Passive — a —; Holl. 2½ pc. 57⅛ a 57⅜; id. 4 pc. 89 a 89¼; Ven. 35 a 36, Uitg. 12½ a 13; Belgie 4½ pc. — a —.

WEENEN, 25 Julij. Met. 5 pc. 97¼; 4½ pc. 84⅞; Bank-Actien 1196; Wissel: Londen 11.35; Amst. 160½; Parijs 136½, Augsb. —; Specie: Goud 120¼; Zilver 116¼.

BERLIJN, 25 Julij. Schuldbr. 3½ pc. 86⅝; Loten 107; Rusl. bij Stiegl. 4 pc. 93; Pools. 4 pc 81⅛; Loten fl. 200, 95¾; id. fl. 300, 135; id. fl. 500, 80⅞.

HAMBURG, 24 Julij. Rusl. Engels. leening 105. Cert. bij Stiegl. 4 pc. 88½; Spanje, Ard. 5 pc. 11¼; id. Binnenl. 3 pc 31⅞.

FRANKFORT, 25 Julij. Met. 5 pc. 82¾; 4 pc. 64⅝; 2½ pc 44⅛; Bank-Actien 1253; Darmst. Lot. fl. 50, 76⅜; id. fl. 25; 27⅞; Badensche Lot. fl. 50, 54½; id. fl. 35, 32⅝; Nassaus. 25⅝; Holl. 2½ pc. 57; W. S. 4 pc. 87½; Sijndic 3½ pc. 88.

PER DUIF van de Nieuwe Rotterdamsche Courant.

BEURS VAN PARIJS, 26 Julij.

Fransche 5 pc. op tijd 96,65; 3 pc. op tijd 58,30; Spaansche Binnenl. 32½.

BEURS VAN MADRID, 21 Julij

Spanje 3 pc. 33⅝.

BEURS VAN LONDEN, 26 Julij.

Gecons. kont 96¾ à 96⅞; Braz. 92 à 92½; Mexico 5 pc. 30 à —; Peru 82 à 82¼; Uitg. 35⅝ à ⅞; Venez. 35 à 36; Den. 3 pc. 75 à 78; 5 pc. 101½ à 102½; Holland 2½ pc. 57⅛ à ⅜; 4 pc. 89 à ¼; Spanje 5 pc. 17¼ à ½; 3 pc. 37¼ à ½.

HANDELSBERIGTEN.

AMSTERDAM, 26 Julij.

OVERZIGT DER WEEK.

Zoo als gewoonlijk in dit saizoen is de handel in bijna alle artikelen van weinig beteekenis bij onveranderde vaste prijzen.

Koffij. De *Java* Soorten ondervonden voor de binnenlandsche consumtie geregelden aftrek tot onveranderde prijzen. De aangekondigde Herfst-Veilingen bij de Nederl. Handelmaatschappij schijnen weinig invloed op de markt te zullen uitoefenen. Voor *Uitvoer* blijft goed ordinair groenachtig *Domingo* tot 23 a 24 cs. gezocht, zoo ook heeft zich de vraag verder uitgestrekt tot de gemeene soorten *Brazil* in de prijzen van 19½ a 21 cs. — De op 24 dezer geveilde 231 balen beschadigde *Laguayra* zijn van 24½ tot 27½ cs. alzoo tot de volle marktwaarde verkocht.

Thee. Voor consumtie heeft hierin bij de tweede hand, vooral in de groene soorten een geregelde omzet plaats gevonden, tot ferme prijzen.

Suiker. *Ruw* niet meer zoo gewild, waardoor enkele kleine partijtjes Surinaamsch iets lager zijn afgegeven. — Tegen 30 dezer zullen in veiling voorkomen 450 vaten en 3 kisten Surinaamsch, gedeeltelijk van zeer goede en sterke kwaliteit. — In *Geraffineerd* voor *Uitvoer* hebben nog altijd maar geene omzettingen van eenig belang plaats gehad door de hooge vorderingen der Fabriekanten. *Kandij* ondervindt meer aftrek voor Engeland; mooije helbruin is met *f* 30, mooi middelbruin met *f* 27½ betaald. In *Consumtie* kan men onder onze voorgaande noteering moeijelijk teregt komen.

Specerijen. *Notenmuscaat*, *Foelie* en *Nagelen* prijshoudend. *Sumatra Peper* gevraagd en met 19½ a 20 cs. betaald. *Chin. Kaneel* 58 a 60 cs. Van *Cassia Vera* zijn circa 2000 Fardeilen te verwachten, waardoor men zeilende onder de noteeringen teregt kan komen.

Kruidenierswaren. *Rijst* met kleinen voorraad, wordt gretig gekocht voor consumtie en speculatie. De prijzen in de meeste soorten zijn *f* ¼ a ½ hooger aan te nemen.

Tabak. De omzettingen uit de eerste hand hebben zich bepaald tot 300 ceroenen Cuba goed zwaar Binnengoed met enkel Dek tot circa 45 cs. en 630 pakken Portorico Bladen tot circa 33 cs.

Katoen. De kooplust heeft zich iets verminderd bij onveranderde prijzen.

Verfwaren. *Java Indigo* blijft gevraagd en door de kleine voorraad zijn zelfs de prijzen iets hooger aan te nemen. *Cochenille* zonder handel en lager aangeboden. *Verfhouten.* Van echt Laguna *Spaansch Campeche* zijn 75 tons tot geheimen prijs verkocht, terwijl er voor *St. Domingo Campeche* zich meerdere kooplust deed gevoelen. — Van *Geelhout* zijn verscheidene partijtjes tot bestaande prijzen omgezet, zoo ook hebben 40 tons *St. Martin* tot onbekende prijzen koopers gevonden. *Amerikaansche Harst* gaat tot *f* 2½ E nog maar langzaam af. *Terpentijn-Olie.* Van Amerikaansche zijn 100 vaten tot *f* 16½ zeilende te koop. *Meekrappen* tot verhoogde prijzen gevraagd. *Hennep* iets hooger betaald.

Banca-Tin wordt door Engelsche orders opgedreven om daardoor zoo het schijnt in hun belang eenen hoogen afloop der Veiling van 6 Augustus aanstaande, te veroorzaken. Tot *f* 47 blijft nu nog te koop. De voorraad in de tweede hand wordt berekend op circa 36000 blokken en bij de N. H. M. in alle havens op 130,000 blokken.

Honig. *Havana.* Voor uitvoer gezocht tot voorgaande prijzen. Inlandsch geel *Was f* 82 a 83.

Sterke Dranken. *Genever f* 100 % *f* 13½ a 14½; *Moutwijn* 91 % *f* 10½ a kontant. *Spiritus* 3/6 L 11½ & 11½ a 12; dito *Barcelona* £ 13 a 13½. *Jamaica Rum f* 23 a 28; *Surinaamsche f* 12 a 16. *Arak f* 150 a 250.

Verfwaren tot vorige prijzen met geregelde handel. *Patent-Olie f* 39 a kontant. *Amsterdamsch Smeer f* [illegible] a 23½; dito *Buitenlandsch f* 21 a 22½.

Ansjovisch bepaaldelijk zonder vraag, waardoor de nieuwe tot *f* 15 a 15½; 1849 *f* 13½; 1848 tot *f* 12½ te vergeefsch aangeboden wordt. *Nieuwe Haring f* 100 pr. Ton.

GRAANMARKT.

ALKMAAR, 26 Julij. Kaas. Kleine *f* 17,75; commissie *f* 18, middelbare *f* 19.

MIDDELBURG, 25 Julij. Tarwe puike Zeeuwsche *f* 7,50, *f* 7,65; puike Walchersche *f* 7,60 a 7,70 ter verzending, de consumptie *f* 7,80, 7,90. — Zeeuwsche Rogge werd op *f* 5,25 gehouden, goede vreemde Bak Rogge *f* 4,60. — Gerst nieuwe Winter *f* 3,75; Jarige Zomer *f* 3,40, 3,50. — Walch. puike blanke Paardeboonen *f* 4,10, 4,25. — Groene Erwten *f* 5. — Koolzaad *f* 11, 12.

DEVENTER, 26 Julij. Tarwe *f* 7,50 a 8,25; Rogge nieuwe *f* 4,60 à *f* 5. — Rogge, oude *f* 4,20 à *f* 4,75; Garst *f* 2,80 a 3,—; Haver *f* 2,70 a 3,—, Boekweit *f* 4,60 a 5,10; Boter per ⅛ ton *f* 9,— a 11,—.

GRAVE, 26 Julij. Rogge *f* 4,50; Boekweit *f* 4 het Ned mud, Boter 36 cts. het Ned. ℔.

UTRECHT, 27 Julij. Tarwe *f* 6,90 tot 7,60; Rogge *f* 5,00 tot *f* 5,30; Garst *f* 3,20 tot 3,60; Boekweit *f* 5,00 tot 5,40; Haver *f* 2,50 tot 3,00; Groene Erwten *f* 5,00 tot 7,00; Boter *f* 0,56 tot 0,78, het Ned. pond; Kaas *f* 20,00 tot *f* 26,00 de 100 ponden.

SCHIEDAM, 26 Julij. Rogge. Ofschoon met veel noteringen te vermelden zijn, was de handel gedurende deze week vrij belangrijk en werden onderstaande partijen zoo voor consumtie als op speculatie tot de volgende prijzen genomen: 143/2 ℔ Koersche *f* 150 a 151; 145/2 ℔ dito *f* 153 a 155; 143/2 ℔ Arendsb. *f* 157; 143/2 ℔ gedr. Wittinne *f* 142.

Gerst is met belangrijke partijen tot goed vorige prijzen omgezet, en bleef alzoo kooplust over. Men noteerde: 130/2 ℔ 131/2 ℔ Koersche *f* 125, 126, 127; 131/2 ℔ Libau *f* 126; 127/2 ℔ dito *f* 120; 130/2 ℔ Koersche *f* 125, 126.

Moutwijn werd Zaturdag ad *f* 10¼ veel gekocht, daar er echter Maandag weinig orders opkwamen, kon men Dingsdag en Woensdag tot gemelden marktprijs gisteren en heden zelfs ad *f* 10⅛ naar genoegen koopen.

Jenever *f* 13,75. Amst. Proef *f* 15 —.

SCHEEPSTIJDINGEN.

AMELAND 10 Julij. Het schip *de Hoop*, Kapt. Dopff, van Rotterdam met Suiker en Stukgoed naar Bremen, is in den nacht van den 17 op 18 dezer alhier op de reede gezonken, doch sedert met adsistentie weder boven en op het drooge gebragt, als wanneer bleek, dat de stukgoederen beschadigd, doch de Suiker niet aanwezig was, de kapitein is daarop in verzekerde bewaring genomen.

BINNENGEKOMEN:

TEXEL, 26 Julij. N. Biorn, de Vrienden, Batavia. - G. D. Visser, Susannah, Suriname. - C. Ward, Friendship, Liverpool. - W. D. Dekker, Alida, Grangemouth. - J. Williams, Jane Dunn, Sunderland. - J. West, Catharina en Hannah, id. - A. Jack, Zillah, id. - W. van Duin, de Hoop, Hull. - J. Dickenson, Prince, id. - Z. J. Prins, de Vrienden, Nerva. - N. Edwardsen, Chelone, id. - S. P. Schlyter, Freija, id. - S. M. Salvesen, Activ, Riga. - H. A. Dade, Jurgen Wollen Weber, id. - J. A. Hagensen, Penelope, Drammen. - A. Backer, Rhederinde, Holmstrand.

HELVOET, 26 Julij. Kapt. Br. Cats de Raadt, Mercuur, Z. M. Brik-Schip, Suriname. - U. Trip, Libra, Batavia. - H. P. Heikema, Emelie, Triest. - H. Rolff, Feijenoord, (s.) Londen. - C. Child, William en Ann, Liverpool. - W. Mills, Kate, id. - R. Daughty, Dart, id. - D. Martin, Cygnet, Grangemouth. - T. Hall, Argo, Newcastle. - C. Robinson, Merchant Packet, id. - C. Thompson, Jupiter, (s.) Goole. - J. J. Koerts, Juffer Garrelts, Arendsburg. — Gisteren nog: J. M. Jansen, Doggersbank, Samarang. - C. J. Boon, Jantina, Libau.

UITGEZEILD:

TEXEL, 26 Julij. Terug uit zee: P. de Jong, de Jonge Reintje, naar Londen.

GEPRAAIDE SCHEPEN

Den 27 Mei, op 2°. N. Br., 22°. W. L. Sooloo, kapt. Korteland, van Rotterdam naar Batavia. — Den 14 dezer op 46° 25' N. Br., 20° 5' W. L. Stad Dordrecht, kapt. van Nassau, van Batavia n. Amsterdam. — Kapt. Biorn, van Batavia in Texel binnen, rapporteert gepraaid te hebben.

CARGA-LIJSTEN.

AMSTERDAM.

BATAVIA, Biorn, de Vrienden: 2,480 b. Koffij, 1,743 kranj. Suiker: 487 sch. Tin, 1,710 b. Bindrottingen, N. H. M.

SURINAME, Renken, Jeantine: 22 v. Suiker, G. C. Bosch Reitz; 1 partij Kwassihout, Gebr. Roelfs; 223 v. Suiker, 26 b. Katoen, 24 punch. Rum, 3 v. Arrowroot, Order.

DANTZIG, Dekker, Epimachus: 56 last Tarwe, 14 last Rogge, L. Hojack en Comp.

BATAVIA, Kramer, Watergeus: 3,790 st. Sapanhout, J. C. Brandt en Zoon; 1,451 b. Koffij, Bos en van Maanen en Comp.; 446 kranj. Suiker, de Groot, Roelands en Comp.; 304 kranj. Suiker, E. Serruijs; 192 sch. Tin, N. H. M.; 95 b. Peper, J. M. Giroldi en Zoon; 46 b. Koffij, Oudorp, Merck van Alphen en Ledeboer; 6 k. Indigo, 21 b. Koffij, H. T. de Charro en Zoon; 2 kranj. Suiker, 8 k. Indigo, Hoffman en Dorrepaal; 7 k. Indigo, H. van Rijckevorsel; 6 k. Indigo, S. Rijnbende en Zoon, 4,787 b. Koffij, 2,772 b. Rijst, 1,453 b. Bindrottingen, 402 kranj. Suiker, 10 k. en eenige pakk. Diversen, Order.

BANJOEWANGIE, Jansen, Doggersbank: 6,772 b. Koffij, 1,037 kranj. Suiker, 118 k. Noten, 110 f. Foelie, 70 z. witte Peper, 140 k. Indigo, 28 k. Cochenille, 792 sch. Tin, 1,944 boss. Bindrottingen, N. H. M.

RIVIER-VAART.

AMSTERDAM, 26 Julij, in lading naar:

Keulen	A. Zanders, Helena.
„	J. R. Wilson, Colln N°. 3.
Mainz	J. Leijdekker, Mainz N°. 2.
Manheim	P. J. Itschert, Eendragt.
Wesel	B. Brinkamp, Twee Gebroeders.
Ludwighaven	A. Hartman, Ludwighaven N°. 6.
Duisburg	J. L. Arera, Ondine.
Straatsburg	J. Heiderich, Frankfort en Weenen.
Dusseldorp, *Neus* en *Urdingen*	W. van Maanen, Niederrein N°. 9.
Frankfort en *Coblentz*	G. Urmetser, Frankfort N°. 3.
Venlo en *Roermond.*	F. Koppelaars, (Beurt L. de Rijk en C°.) l'Hirondelle.
Tiel	F. den Hartog, de Vrouw Geertruida.
Maastricht	P. Wecks, Stad Amsterdam.
's Hertogenbosch en *Maastricht.*	H. van Eyken. Lz., de vier Gebroeders. Sluit 3 Aug.

KEULEN, 25 Julij in lading naar:

Amsterdam	Kapt. Willms	Köln N°. 20.
Rotterdam	„ de Ruijter	„ „ 29.

AMSTERDAM 26 Julij vertrokken naar:

's Hertogenbosch en *Maastricht*	A. Verschure, Men Hoopt.
Venlo en *Roermond*	H. Vos (Beurt L. de Rijk en Comp.) de Vrouw Antonia.
Tiel	C. van Uden, de Vr. Magdalena.

ANTWERPEN, vertrokken naar:

Amsterdam	G. J. Koekkoek, de Goede Verwachting.
„	Hendriks, Maria Trieette.
Rotterdam	Ponsen, Johanna.

Rijnhoogte	Arnhem 26 Julij	2 el	15 duim	
	Keulen 26 „	9 voet.	9 „	

Erratum: in ons nummer van gisteren bl. 1. 3de kolom regel 12 v. b. staat *vrome* lees: echte vaderlanders.

ADVERTENTIEN.

Men vraagt eene **GOUVERNANTE EXTERNE**, van de R. K. Godsdienst, in staat om van 's morgens 9 tot 's namiddags 4 ure ONDERRIGT te geven in de Fransche en Hollandsche talen, en verder in alles wat tot eene beschaafde opvoeding behoort. Zij, die bij de vereischte bekwaamheden, in staat mogt wezen onderwijs op de Piano te geven, zal, ofschoon geen vereischte is, bijzonder in aanmerking komen. Adres onder Letter C. aan het Bureau van *de Tijd*, N. H. C. Brieven *franco*. (430)

(431) Aan alle belangstellenden wordt berigt dat de Leydsche Processie naar Kevelaar 's jaarlijks van Leyden vertrekt den eersten Zondag na het Feest van *Maria Hemelvaart*, zijnde dit jaar den 18 Augustus, en dat dit voortdurend zoo zal plaats hebben, zoolang geene buitengewone omstandigheden het beletten. Nadere informatien kunnen bij den ondergeteekenden Secretaris-Broeder-meester ingewonnen worden.

Leyden, 27 Julij 1850. J. C. DOBBE.

(428) Bij den Boekhandelaar J. S. DE HAAS is van de pers gekomen:

KORT VERHAAL VAN DEN OORSPRONG

VAN DEN

AFLAAT

VAN ONZE LIEVE VROUWE TER ENGELEN

OF

PORTIUNCULA,

VOORAFGEGAAN DOOR EENE LEVENSBESCHRIJVING VAN DEN

H. Franciscus van Assissiën,

EN GEVOLGD DOOR EENIGE

TOEPASSELIJKE GEBEDEN.

Prijs 10 *Cents.*

(432) Bij C. L. van LANGENHUYSEN is heden van de pers gekomen:

DE MUZIEK IN DE KERK.

GEDACHTEN OVER KERKMUZIEK.

NAAR AANLEIDING DER

»GESCHIED- EN OORDEELKUNDIGE BESCHOUWINGEN OVER DE WERELDSCHE EN KERKELIJKE MUZIJK, BIJEENGEBRAGT EN BEARBEID

DOOR

N. A. JANSSEN, Pr.

Lid van de Academie der H. Cecilia, te Rome, enz."

VAN

L. J. ALBERDINGK THIJM.

Prijs 30 *Cents.*

Voorts wordt met succes gedebiteerd:

GRADUALE ROMANUM, Compleet met 29 Missen en **ANTIPHONARIUM ROMANUM**, beiden in Kwarto. De prijs van het Graduale is *f* 24 en van het Antiphonarium *f* 15 gebonden in juchtlederen banden met koperen sloten.

Te Amsterdam bij C. L. van Langenhuysen, Drukker en Uitgever.